

Aftenmøde om

Den sidste torsdag i november måned inviterede Dansk veterinærdermatologisk netværk (Dven) til aftenmøde om antibiotikaresistens hos mindre husdyr i Danmark

JUNETHOMSEN¹ • LENE BOYSEN²

¹DYRLÆGE • HUDKLINIK FOR HUND OG KAT

²SPECIALDYRLÆGE • PH.D. • FORMAND FOR DANSK VETERINÆR DERMATOLOGISK NETVÆRK

Det var et bredt udvalg af repræsentanter fra dyrlægebranchen, der gav indlæg på Dvens aftenmøde. På programmet var der bl.a. en gennemgang af den resistensrapport, som LIFE Diagnostik udsendte sommeren 2011 og som er baseret på indsendte prøver fra Dven. Desuden blev der fremlagt resistensdata fra IDEXX Vet-Med-Lab for det forgangne år. Dyrlæge Anja Holm fra Lægemedelstyrelsen fortalte om registrering af lægemidler, heriblandt topikale, mens dyrlæge Stine Hoelgaard fra Regiondjursjukhuset Helsingborg skildrede håndteringen af ESBL cases (extended spectrum beta-lactamase) i praksis. Men allerførst gennemgik Dvens formand, Lene Boysen, de sidste års arbejder med antibiotikaresistens hos Dven og lagde afslutningsvist op til diskussion af den koordinerende indsats mod antibiotikaresistens hos smådyr (Se debatoplæg »Hvem tager udfordringen op«, side 40 i dette nummer af DVT – red.). Arrangementet havde stor tilslutning med 57 deltagere.

Dansk veterinærdermatologisk netværk er et fagligt selskab under Den Danske Dyrlægeforening.

Her følger uddrag fra indlæggene på mødet. Udførligt referat, også af diskussionsdelen, kan læses på dven.dk.

Arbejde med antibiotikaresistens

Dvens arbejde med antibiotikaresistens begyndte i 2009, hvor Dven foretog en spørgeskemaundersøgelse blandt medlemmerne om diagnosticering af bakteriel pyodermi, fund af resistente bakterier og brug af antibiotika. Kun enkelte var på det tidspunkt stødt på methicillin-resistente stafylokokker, mens 12 % af de adspurgte havde oplevet multiresistens hos patienter med bakteriel pyodermi. Hovedparten brugte beta-lactam antibiotika (amoxicillin/clavulansyre og 1. generations-cefalosporiner) som førstegangsvalg ved behandling af bakteriel pyodermi.

Resultaterne blev diskuteret på tovholdermøder med bl.a. mikrobiolog Luca Guardabassi og farmakolog Christian Friis, hvor også resistenstal fra IDEXX Vet-Med-Lab blev fremlagt. På baggrund af disse diskussioner udfærdiges i 2010 en antibiotikaanbefaling fra Dven som beskrevet i DVT-artiklen »Resistente bakterier i smådyrspraksis« (A. Klingenberg 2011).

Samarbejdet med LIFE Diagnostik blev udvidet til at indbefatte en »goldmember aftale«, så medlemmerne kunne indsende prøver til dyrkning- og resistensbestemmelse til reduceret pris. Sommeren 2011 holdt Dven sammen med mikrobiologerne møde med hundeejere og hundefrisører om topikal terapi, samt om vigtigheden af dyrkning og resistensbestemmelse. Mødet resulterede i udfærdigelsen af en pelstype-specifik vaskevejledning. Dven har i samarbejde med Hansenberg fået implementeret denne vejledning i veterinærpsygeplejerskeuddannelsen, hvor pelspleje i det hele taget vil blive en fast undervisningsdel.

I efteråret 2012 holder Dven et 2-dags

kursus med klinisk farmakolog Mark Papich fra North Carolina State University og mikrobiolog Luca Guardabassi, KU SUND (tidl. KU LIFE), hvor bl.a. valg af antibiotika til bakteriel pyodermi vil blive gennemgået. Denne information er væsentlig for at kunne færdiggøre revisionen af Dvens antibiotikapolitik, der også kommer til at indeholde afsnit om behandling af otitis externa. Implementering af policien bliver en del af det fremtidige arbejde med antibiotikaresistens i Dven.

Resistensrapporten fra LIFE Diagnostik

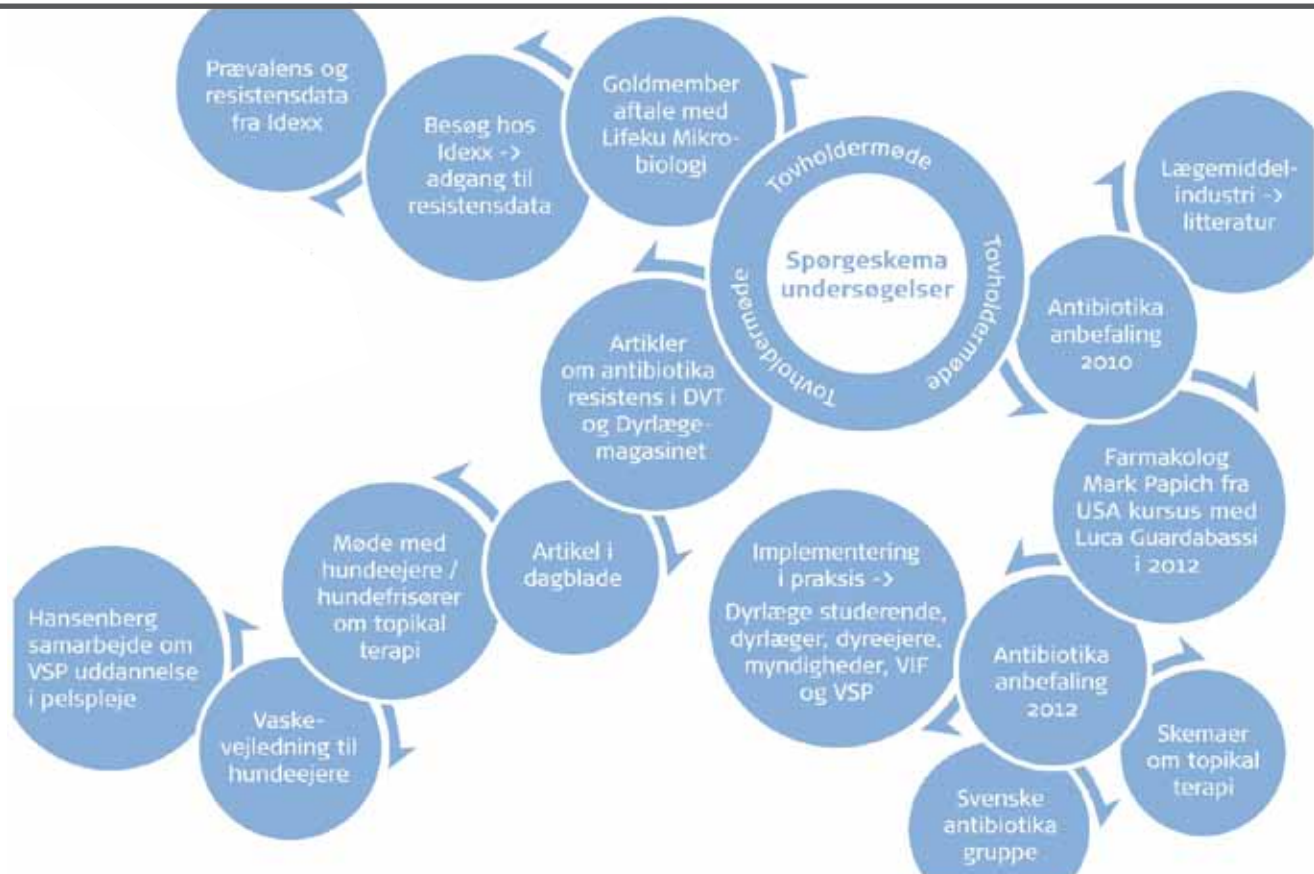
Mødets første indlæg blev holdt af forsker Peter Damborg fra LIFE Diagnostik, KU SUND. Peter Damborg præsenterede resultaterne fra en rapport over antibiotikaresistens i kliniske isolater fra hunde og katte (juni 2010 – juni 2011) fra LIFE Diagnostik, KU LIFE.

Resultaterne blev præsenteret med fokus på de tre bakterier, som hyppigst isoleres fra hund og kat: *Staphylococcus pseudintermedius*, *Pseudomonas aeruginosa* og *Escherichia coli*. Resultaterne var opgjort for i alt 346 prøver, overvejende stammende fra hund (88,8 %) og kat (9,8 %) og hovedsageligt isolater fra hud/øre (83,7 %) samt urinveje (9,3 %).

I resistensopgørelsen for *S. pseudintermedius* fremhævede Peter Damborg resistensniveauet over for cefazolin (4 %), clindamycin (27 %) samt oxacillin (4 %). Oxacillin er en markør for methicillin-resistente *S. pseudintermedius* (MRSP). MRSP er resistente over for alle beta-laktam-antibiotika, og enkelte af isolaterne var desuden resistente over for flere andre grupper af antibiotika.

Forekomsten af MRSP er steget de seneste år, både i Danmark, men også globalt. Niveauet af resistens over for clindamycin

antibiotikaresistens

Figur 1. De sidste 2-3 års arbejde med antibiotikaresistens i DVT. En spørgeskemaundersøgelse dannede grundlaget for udarbejdelse af antibiotikapolitik i 2010. Samarbejde med mikrobiologilaboratorier gav adgang til resistensdata. En god dialog med hundefrisører udmøntede sig i en pelspecifik vaskevejledning til bl.a. undervisning af VSP.

(27 %) blev bemærket, idet clindamycin er angivet som førstevalg til behandling af ukomplicerede pyodermier i DVTs behandlingsvejledning, som kan findes på www.dvt.dk. Peter Damberg forklarede, at resistensen over for clindamycin og de øvrige antibiotika sandsynligvis vil være endnu lavere i praksis, da en stor del af prøverne i studiet stammer fra henviste patienter eller patienter med komplicerede eller recidiverende pyodermier, idet der ofte ikke udtages prøver fra simple første-gangspyodermier.

Registrering af lægemidler

Aftenens næste indlæg handlede om registrering af lægemidler, herunder topikale

lægemidler, og blev holdt af Anja Holm fra Lægemiddelstyrelsen. Hun gennemgik proceduren ved registrering af lægemidler, herunder nogle af de krav der stilles til dokumentation og afprøvning af produkter, inden en markedsføringstilladelse kan opnås.

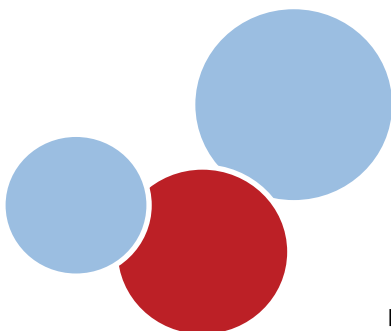
I DVT har der tidligere været debat om registrering af topikale lægemidler, særligt medicinske shampooer. Disse medicinske shampooer er ofte en meget vigtig del af behandlingen af hudpatienter, og den topikale behandling med shampoo kan reducere mængden af nødvendigt antibiotika, hvilket – set ud fra et resistensmæssigt synspunkt – er ønskværdigt.

Der blev efter indlægget debatteret livligt om procedurerne, og der blev fra industri-

ens side fremlagt bekymring over de omfattende arbejdsmæssige og økonomiske omkostninger i forbindelse med godkendelsesprocessen af shampooerne. Anja Holm understregede, at alle de medicinske shampooer, som der til dags dato er søgt lægemiddelgodkendelse for (totalt 1 shampoo), er blevet accepteret. Anja Holm pointerede også muligheden for at få godkendelsen af produkter, som er godkendt i andre EU-lande overført til Danmark, og på denne måde udnytte allerede udførte studier og tilladelser for at lette processen, også økonomisk, for industrien.

Resistenstal

Britt Ingvertsen, dansk repræsentant fra >

IDEXX Vet.Med.Lab., fortalte om resultaterne fra de diagnostiske prøver, som er sendt fra Danmark til IDEXX Vet.Med.Lab. i det forgangne år.

I alt indgik 828 prøver (151 prøver fra hud, 677 prøver fra øre) i statistikken, fortrinsvis prøver fra hund og kat. De to hyppigst isolerede bakterier var *S. pseudintermedius* (45,1 %) og *P. aeruginosa* (21,2 %).

For *S. pseudintermedius* sås følgende resistensniveauer: Ampicillin (79 %), clindamycin (15 %), fusidinsyre (6 %, desuden 29 % af isolaterne som var intermediært resistente over for fusidinsyre). Niveauet af clindamycinresistens i prøverne sendt til IDEXX Vet.Med.Lab. er lavere end niveauet fra den danske rapport fra LIFE Diagnostik. Dette blev diskuteret, og det vurderedes at prøverne modtaget hos LIFE Diagnostik i højere grad stammer fra kroniske infektioner, hvorimod prøverne sendt til IDEXX Vet.Med.Lab. formentlig i højere grad udgøres af mindre komplicerede infektioner og repræsenterer et bredere datamateriale.

Det var positivt at se, at clindamycin i langt de fleste tilfælde vil være et hensigtsmæssigt valg. Forekomsten af MRSP vurderes i materialet fra IDEXX Vet.Med.Lab. til at ligge omkring 2 %.

Håndtering af ESBL-cases i Sverige

Aftenens sidste indlæg blev holdt af Stine Hoelgaard fra Regiondjursjukhuset Helsingborg. På Regiondjursjukhuset i Helsingborg har man i 2011 konstateret tre tilfælde af ESBL-producerende bakterier. På mødet fortalte Stine Hoelgaard om, hvorledes de på dyrehospitalet har valgt at gribe disse tilfælde an.

Foreløbigt vides det ikke, om de tre

patienter har haft plasmidet, som medierer ESBL med sig inden kontakten til dyrehospitalet, eller om de er blevet inficerede på dyrehospitalet. To af patienterne havde ESBL-producerende *E. coli* og en patient havde ESBL-producerende *Klebsiella*. ESBL-medierende plasmider kan let overføres mellem forskellige arter af bakterier, og der er derfor også potentielt mulighed for overførslen af plasmidet til humane bakterier. Test fra inventar, bl.a. staldafsnit, i dyrehospitalet har indtil videre ikke vist forekomst af ESBL-producerende bakterier.

Efter konstatering af ESBL-producerende bakterier skærpes håndteringen af patienterne.

Smittevejen er fækal-oral, så høj hygiejnestandard er nødvendig i forebyggelse af spredning. En af patienterne kommer stadig på dyrehospitalet til bandageskift. Dette foregår i separat rum med egen ind- og udgang, og alt materiale som tages med ind i rummet (staseslanger, forbindingsmaterialer mv.) destrueres efterfølgende. Prøver rengøres omhyggeligt. Minimum af personale håndterer patienten, alle iført isolationstøj, der destrueres straks efter besøget. ■

Referencer

Klingenberg A. Resistente bakterier i smådyrspraksis. Dansk Veterinærtidsskrift 2011, 6, 12-15.